

sfjós ja mujal kus paha haisu palju on. Ka on ta neis maades hää pruuftida, kus niisugune kliima on, mis terviselle kahju teeb. Meie maal, kus muidugi terve kliima on, ei ole tast suuremat midagi kasu, waid ta on harjund wiisiks saanud, millest pärast våga raske on lahkuda. Selle pärast on parem kui noored mehed efsotsa suisutama ei hakkagi, pärast jáeb suu rikkumata ja mõnigi hää kopik kuslutamata. — Esite, kui uus aši vålja tuleb, siis on enamaštse ikka kõik ta poolt. Kõik kiitsivad tubaka pruuftimist ja üks kirjamees kirjutas sel ajal: „Tubakat tuleb kui kallist rohtu anu sees pidada, ta on niisama kui iga-päewane leib tarvilise aši. Kes leiba vihkkab, see teeb pattu, kes tubakat vihkkab, teeb ka pattu.” Aga ei kestnud kaua, siis hakkati tubaka põletajaid taga kiusama. See sündis juba 1600 aasta ümber. Inglismaal lõigati tubaka põletajatel foguni nina pääest åra. Teiste maades kiusati neid muul wiisil ja nheldi vångaste. Schweizimaal peeti tubaka põletamist foguni patuks kuuenda kāsu västu

ja seletati seda katekiismuse tunnis. Niisugused arwamised on nüüd kõik otsa saanud. Patt ei ole tubaka pruuftimine mitte, aga muidu ašjata ja kasuta pruuł. Minus kāsu on temast igawa aja árawiitmine.

Zoogitwesti mere pääsl.

Suur on meri. Merd on enam kui maad. Meri ei ole muud kui suur weekogu. Aga kui loewad merel käiwad ja wett ligi ei wöta, siis sureksivad kõik laewa rahwas joogi janusse åra fest mere wett ei wöi juua; ta on kibe-soolane. Nüüd aga tuntakse suurtes maredes niisuguseid kohtasid, kus magedat joogi-wett merepõhjast hällika wiisil vålja keeb. Aga enne kui see wesi mere põhjast wee-pinnale jõuab, on ta juba mere soolase weega segatud, nii et teda enam juua ei wöi. Üks Prantsuse ehituse-kunstnik, nimega Tosselli, olla nüüd niisuguse riista teinud, millega wöib sūgawast mere põhjast säält kohast, kust just magedat wett vålja keeb, joogivett lätte saada. Loo-